

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ โดยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังจะกล่าวต่อไป

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลของผู้ป่วย

ผู้ป่วยก่อนและหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล มีอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การใช้บริการในโรงพยาบาล การเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรคที่เจ็บป่วย สิทธิในการรักษา เหตุผลที่เลือกใช้บริการของโรงพยาบาล ยาที่ได้รับขณะอยู่ในหอผู้ป่วยนี้ โรคที่ใช้ยารักษา ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลผู้ป่วยก่อนและหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล

ข้อมูล	ก่อนใช้ (n=60)		หลังใช้ (n=60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	$\bar{x} = 48.30$ ปี	S.D. = 15.20 ปี	$\bar{x} = 50.80$ ปี	S.D. = 14.17 ปี
น้อยกว่า 20 ปี	2	3.3	1	1.7
21 - 30 ปี	6	10.0	4	6.7
31 - 40 ปี	8	13.3	11	18.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ก่อนใช้ (n=60)		หลังใช้ (n=60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
41 - 50 ปี	19	31.70	14	23.30
51 - 60 ปี	10	16.70	13	21.70
61 - 70 ปี	11	18.30	11	18.30
71- 80 ปี	4	6.70	6	10.00
สถานภาพสมรส				
โสด	6	10.00	8	13.30
คู่และอยู่ด้วยกัน	46	76.70	44	73.30
คู่และไม่ได้อยู่ ด้วยกัน	1	1.70	-	-
หม้าย	6	10.00	6	10.00
หย่าร้าง	1	1.70	2	3.30
อาชีพ				
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ พนักงานราชการ	4	6.70	3	5.00
รับจ้าง	10	16.70	14	23.30
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	4	6.70	4	6.70
เกษตรกร/กรรมกร/กสิกรรม	38	63.30	31	51.70
นักเรียน/นักศึกษา	1	1.70	1	1.70
ไม่ได้ทำงาน	2	3.30	7	11.70
ข้าราชการบำนาญ	1	1.70	-	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ก่อนใช้ (n=60)		หลังใช้ (n=60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	41	68.30	40	66.70
มัธยมศึกษา	13	21.70	14	23.30
ประกาศนียบัตร/ อนุปริญญา	3	5.00	4	6.70
ปริญญาตรี	3	5.00	1	1.70
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	1	1.70
รายได้ต่อเดือน				
5,000 บาท หรือต่ำกว่า	46	76.70	36	60.00
5,001 – 10,000 บาท	11	18.30	16	26.70
10,001 – 15,000 บาท	-	-	2	3.30
15,001 – 20,000 บาท	2	3.30	5	8.30
มากกว่า 20,000 บาท	1	1.70	1	1.70
การใช้บริการในโรงพยาบาล				
เคย	41	68.30	48	80.00
ไม่เคย	19	31.70	12	20.00
การเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย				
เคย	34	56.7	40	66.7
ไม่เคย	26	43.3	20	33.3
โรคที่เจ็บป่วย				
โรคความดันโลหิตสูง	4	6.70	10	16.70
โรคหัวใจ	3	5.00	4	6.70
โรคเบาหวาน	5	8.30	8	13.30
โรคปอดอักเสบ	17	28.30	15	25.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ก่อนใช้ (n=60)		หลังใช้ (n=60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรคไตวาย	15	25.00	9	15.00
อื่น ๆ	16	26.70	14	23.30
สิทธิในการรักษา				
สิทธิบัตรทอง	52	86.60	51	85.00
สิทธิประกันสังคม	4	6.70	4	6.70
สิทธิข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	6.70	5	8.30
เหตุผลที่เลือกใช้บริการของ				
โรงพยาบาล (ตอบได้มาก				
กว่า 1 ข้อ)				
ตามสิทธิที่ระบุในบัตรทอง/ บัตรประกันสังคม	54	90.00	53	88.30
ถูกส่งตัวมา	26	43.30	12	20.00
อยู่ใกล้บ้าน	22	36.70	31	51.70
เดินทางสะดวก	13	21.70	16	26.70
บริการดี รวดเร็ว ทันใจ	7	11.70	10	16.70
เป็นผู้ป่วยเก่าโรงพยาบาล แห่งนี้	2	3.30	5	8.30
ยาที่ได้รับขณะอยู่ในหอผู้ป่วย				
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
ยารับประทาน	55	91.70	48	80.00
ยาฉีดเข้ากล้ามเนื้อ	2	3.30	7	11.70
ยาฉีดเข้าเส้นเลือดดำ	46	76.70	42	70.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลการ	ก่อนใช้ (n=60)		หลังใช้ (n=60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรคที่ใช้ยารักษา				
โรคความดันโลหิตสูง	4	6.70	10	16.70
โรคหัวใจ	3	5.00	4	6.70
โรคเบาหวาน	5	8.30	8	13.30
โรคปอดอักเสบ	17	28.30	15	25.00
โรคไตวาย	15	25.00	9	15.00
อื่น ๆ	16	26.70	14	23.30

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ก่อนใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 31.70) มีอายุเฉลี่ย 48.30 ปี (S.D.=15.20 ปี) สถานภาพสมรส คู่และอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 76.70) มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 63.30) การศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 68.30) มีรายได้ต่อเดือน 5,000 บาท หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 76.70) ส่วนใหญ่เคยมาใช้บริการในโรงพยาบาล (ร้อยละ 68.30) เคยเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย (ร้อยละ 56.70) โรคที่เจ็บป่วย คือ ปอดอักเสบ (ร้อยละ 28.30) รองลงมาคือ โรคไตวาย (ร้อยละ 25.00) สิทธิในการรักษาครั้งนี้เป็นสิทธิบัตรทอง (ร้อยละ 86.60) เหตุผลที่เลือกใช้บริการของโรงพยาบาลตามสิทธิที่ระบุในบัตรทอง/บัตรประกันสังคม (ร้อยละ 90.00) ถูกส่งตัวมา (ร้อยละ 43.30) ยาที่ได้รับขณะอยู่ในหอผู้ป่วยเป็นยารับประทาน (ร้อยละ 91.70) ยาฉีดเข้าเส้นเลือดดำ (ร้อยละ 76.70) และโรคที่ใช้ยารักษา คือ โรคปอดอักเสบ (ร้อยละ 28.30) และรองลงมาคือ โรคไตวาย (ร้อยละ 25.00)

หลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 23.30) มีอายุเฉลี่ย 50.8 ปี (S.D.=14.17 ปี) สถานภาพสมรสคู่ และอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 73.30) มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 51.70) การศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 66.70) มีรายได้ต่อเดือน 5,000 บาท หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 60.00) ส่วนใหญ่เคยมาใช้บริการในโรงพยาบาล (ร้อยละ 80.00) เคยเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย (ร้อยละ 66.70) โรคที่เจ็บป่วยครั้งนี้ คือ ปอดอักเสบ (ร้อยละ 25.00) รองลงมาคือ โรคความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 16.70) สิทธิในการรักษาครั้งนี้เป็นสิทธิบัตรทอง (ร้อยละ 85.00) เหตุผลที่เลือกใช้บริการของโรงพยาบาล

ตามสิทธิที่ระบุในบัตรทอง/บัตรประกันสังคม (ร้อยละ 88.30) อยู่ใกล้บ้าน (ร้อยละ 51.70) ยาที่ได้รับขณะอยู่ในหอผู้ป่วยเป็นยารับประทาน (ร้อยละ 80.00) ยานิดเข้าเส้นเลือดดำ (ร้อยละ 70.00) และโรคที่ใช้ยารักษา คือ โรคปอดอักเสบ (ร้อยละ 25.00) และรองลงมาคือ โรคความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 16.70)

1.2 ข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ

พยาบาลวิชาชีพหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ตำแหน่งงานในปัจจุบัน การศึกษาอบรมเพิ่มเติมด้านการบริหารจัดการยาย้อนหลัง 3 ปี ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพยาบาลจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ตำแหน่งงานในปัจจุบัน การศึกษาอบรมเพิ่มเติมด้านการบริหารจัดการยาย้อนหลัง 3 ปี (n=13)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	15.40
หญิง	11	84.60
อายุ		$\bar{x} = 31.69$ ปี (S.D.= 8.46 ปี)
20 - 30 ปี	5	38.50
31 - 40 ปี	6	46.10
41 - 50 ปี	2	15.40
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	13	100.00
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	5	38.50
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	8	61.50

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย		$\bar{x} = 6.52$ ปี (S.D.= 6.94 ปี)
น้อยกว่า 1 ปี	2	15.40
1 - 5 ปี	2	15.40
6 - 10 ปี	4	30.80
10 - 15 ปี	3	23.10
15 - 20 ปี	1	7.70
มากกว่า 20 ปี	1	7.70
การศึกษาอบรมเพิ่มเติมด้านการ บริหารจัดการยา ย้อนหลัง 3 ปี		
ไม่เคยอบรม	10	76.90
เคยอบรม	3	23.10
รวม	13	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 84.60) มีอายุเฉลี่ย 31.69 ปี (S.D.= 8.46 ปี) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 46.10) ทั้งหมดมีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 100.00) ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพระดับชำนาญการ (ร้อยละ 61.50) มีระยะเวลาปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยเฉลี่ย 6.52 ปี (S.D.= 6.94 ปี) ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย 6-10 ปี (ร้อยละ 30.80) ไม่ได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติมด้านการบริหารจัดการยาในช่วง 3 ปี ย้อนหลัง (ร้อยละ 76.90)

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาท ของพยาบาล

การศึกษาประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของ
พยาบาลจะนำเสนอ 3 ส่วน คือ 1) ความพึงพอใจของพยาบาล 2) ความพึงพอใจของผู้ป่วย
3) อุบัติการณ์ของความคลาดเคลื่อนทางยา

2.1 ความพึงพอใจของพยาบาล

หลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล พยาบาลมีความ
พึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยา ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจของพยาบาลต่อการ
ใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยา จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม (n=13)

ความพึงพอใจด้าน	หลังใช้โปรแกรม	
	$\bar{x}$ (S.D.)	ระดับ
กระบวนการบริหารจัดการยา	4.08 (0.28)	สูง
1. ขั้นตอนในกระบวนการบริหารจัดการยา ตามบทบาทของพยาบาล 7 ขั้นตอน	4.08 (0.28)	สูง
วิธีการปฏิบัติตามกระบวนการ	4.05 (0.38)	สูง
2. วิธีปฏิบัติเพื่อรับแผนการรักษา	4.08 (0.28)	สูง
3. วิธีการประเมินผู้ป่วย	4.08 (0.64)	สูง
4. วิธีการเตรียมยา	4.15 (0.80)	สูง
5. วิธีการให้ยา	4.15 (0.69)	สูง
6. วิธีการประเมินผล	3.92 (0.64)	สูง
7. วิธีการบันทึก	3.92 (0.49)	สูง
8. วิธีการเก็บรักษา	3.77 (0.44)	สูง
บทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ	4.31 (0.63)	สูง
9. ความเหมาะสมของบทบาทหน้าที่ของ พยาบาลวิชาชีพ	4.31 (0.63)	สูง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ความพึงพอใจด้าน	หลังใช้โปรแกรม	
	$\bar{x}$ (S.D.)	ระดับ
เครื่องมือที่ใช้	4.28 (0.44)	สูง
10. ความชัดเจนของคู่มือ	4.31 (0.48)	สูง
11. ความเหมาะสมของใบบันทึกการให้ยา	4.23(0.60)	สูง
12. ความเหมาะสมของใบบันทึก	4.23 (0.44)	สูง
ทางการพยาบาล		
13. ความเหมาะสมของใบบันทึก	4.46 (0.52)	สูง
ความคลาดเคลื่อนทางยา		
14. ความเหมาะสมของใบบันทึก	4.31 (0.48)	สูง
การเก็บรักษา		
15. ความสะดวกในการนำคู่มือการบริหาร	4.08 (0.76)	สูง
จัดการยาตามบทบาทพยาบาลไปใช้		
16. ความสะดวกในการดำเนินการตาม		
ขั้นตอนของกระบวนการบริหารจัดการ	4.31 (0.63)	สูง
ยาตามบทบาทของพยาบาล		
17. ความสะดวกในการบันทึกข้อมูลในใบ	4.38 (0.51)	สูง
บันทึกต่าง ๆ		
รวม	4.02 (0.34)	สูง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความพึงพอใจของพยาบาลหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.02$, S.D = 0.34) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยความพึงพอใจด้านบทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.31$, S.D = 0.63) ความพึงพอใจด้านเครื่องมือที่ใช้มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ($\bar{x} = 4.28$, S.D = 0.44) และความพึงพอใจด้านวิธีปฏิบัติตามกระบวนการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.05$, S.D = 0.38) โดยเฉพาะในหัวข้อวิธีการเก็บรักษายามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.77$, S.D = 0.44)

2.2 ความพึงพอใจของผู้ป่วย

ก่อนและหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล ผู้ป่วยมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการยา ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการบริหารจัดการยา

กิจกรรม	ก่อนใช้ (n=60)		หลังใช้ (n=60)		t	p
	$\bar{x}$ (S.D.)	ระดับ	$\bar{x}$ (S.D.)	ระดับ		
ความถูกต้องตามหลักการให้ยา	3.81 (0.56)	สูง	4.16 (0.65)	สูง	-3.145	0.002
1. การได้รับยาตามเวลาที่กำหนด	3.93 (0.61)	สูง	4.25 (0.79)	สูง		
2. การได้รับยาถูกชนิดตามแผนการรักษา	3.93 (0.61)	สูง	4.11 (0.74)	สูง		
3. การได้รับยาถูกวิธีทาง	3.90 (0.63)	สูง	4.22 (0.67)	สูง		
4. การได้รับยาในปริมาณหรือจำนวนที่ถูกต้อง	3.93 (0.61)	สูง	4.15 (0.86)	สูง		
5. ความปลอดภัยหลังได้รับยา เช่น ไม่เกิดผลข้างเคียง ไม่เกิดอาการแพ้ยา	2.78 (1.06)	ปานกลาง	3.98 (0.95)	สูง		
6. การตรวจสอบความถูกต้องของผู้ป่วยด้วยการถาม ชื่อ-นามสกุล ก่อนให้ยาทุกครั้ง	4.35 (0.66)	สูงมาก	4.22 (0.94)	สูงมาก		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

กิจกรรม	ก่อนใช้ (n=60)		หลังใช้ (n=60)		t	p
	$\bar{x}$ (S.D.)	ระดับ	$\bar{x}$ (S.D.)	ระดับ		
การเตรียมความพร้อม	4.51 (0.52)	สูงมาก	4.39 (0.75)	สูง	0.994	0.323
7. การเตรียมความพร้อมของเครื่องมือ/อุปกรณ์ในการให้ยา เช่น ยา ถ้วยยา แก้วน้ำ เข็มฉีดยา เป็นต้น	4.35 (0.61)	สูง	4.28 (0.88)	สูง		
8. การเตรียมความพร้อมก่อนให้ยา เช่น การบอกให้ทราบว่า จะให้ยา การจัดทำให้เหมาะสม เป็นต้น	4.67 (0.63)	สูง	4.50 (0.70)	สูง		
การให้ยา	3.46 (0.65)	ปานกลาง	3.84 (0.83)	สูง	-2.820	0.006
9. การช่วยเหลือในขณะรับประทานยา	3.80 (0.73)	สูง	3.85 (0.86)	สูง		
10. การสอบถามและประเมินผลข้างเคียงของยาหลังการให้ยา	2.88 (0.92)	ปานกลาง	3.77 (0.95)	สูง		
11. ความรวดเร็วในการได้รับยาเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือฉุกเฉิน	3.68 (0.75)	สูง	3.90 (1.00)	สูง		
การให้ความรู้และคำแนะนำ	3.65 (1.02)	สูง	3.98 (0.81)	สูง	-1.982	0.050
12. การให้ความรู้หรือตอบข้อซักถามเกี่ยวกับเรื่องการออกฤทธิ์ของยา ผลข้างเคียงของยา และการปฏิบัติตนเมื่อเกิดผลข้างเคียงจากยา	3.60 (1.01)	สูง	3.90 (0.90)	สูง		
13. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้ยา	3.70 (1.05)	สูง	4.07 (0.88)	สูง		
รวม	3.81 (0.52)	สูง	4.09 (0.66)	สูง	-2.613	0.010

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ป่วยก่อนใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาของพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง โดยความพึงพอใจด้านการเตรียมความพร้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.52) ความพึงพอใจด้านความถูกต้องตามหลักการให้ยามีค่าเฉลี่ยรองลงมา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.56) แต่ความพึงพอใจด้านการให้ยาอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.65) โดยเฉพาะในหัวข้อการสอบถามและประเมินผลข้างเคียงของยาหลังการให้ยามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.88$, S.D. = 0.92)

ความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาของพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยความพึงพอใจด้านการเตรียมความพร้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.75) แต่ความพึงพอใจด้านการให้ยามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.83) โดยเฉพาะในหัวข้อการสอบถามและประเมินผลข้างเคียงของยาหลังการให้ยามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.95)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจโดยรวมของผู้ป่วยก่อนและหลังใช้โปรแกรมในการบริหารจัดการยาตามบทบาของพยาบาล พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความถูกต้องตามหลักการให้ยา ด้านการให้ยา และด้านการให้ความรู้และคำแนะนำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาของพยาบาลสูงกว่าก่อนใช้

2.3 อุดมการณ์ของความคลาดเคลื่อนทางยา

ก่อนและหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาของพยาบาล มีอุดมการณ์ของความคลาดเคลื่อนทางยา ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนครั้ง ร้อยละและสัดส่วนอุบัติการณ์ของความคลาดเคลื่อนทางยา ก่อนและ
หลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล

ประเภทของความ คลาดเคลื่อนทางยาที่ เกี่ยวข้องกับพยาบาล	จำนวนครั้งการเกิด ความคลาดเคลื่อน		ร้อยละของอุบัติการณ์ ความคลาดเคลื่อนทางยา		สัดส่วนอุบัติการณ์ของ ความคลาดเคลื่อนทางยา	
	ก่อนใช้	หลังใช้	ก่อนใช้	หลังใช้	ก่อนใช้	หลังใช้
	โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม
1. ความคลาดเคลื่อน ในการคัดลอกยา	18	10	0.17	0.06	0.0017	0.0006
- ไม่ได้คัดลอก	4	2	0.04	0.01		
- คัดลอกยาผิด ขนาด	2	0	0.02	0		
- คัดลอกยาไม่ครบ	8	8	0.08	0.05		
- คัดลอกยาผิด ชนิด	1	0	0.01	0		
- คัดลอกเวลาผิด	3	0	0.03	0		
2. ความคลาดเคลื่อน ในการให้ยา	16	22	0.15	0.14	0.0015	0.0014
- ให้ยาผิดเวลา	13	17	0.12	0.11		
- ลืมให้ยา	3	5	0.03	0.03		
3. ความคลาดเคลื่อน จากผู้ป่วย	23	18	0.22	0.11	0.0022	0.0011
- ผู้ป่วยไม่ยอม กินยา	3	4	0.03	0.02		
- อื่น ๆ (กินยาผิด เวลา)	20	14	0.19	0.09		
รวม	57	50	0.54	0.31	0.0054	0.0031
						z = 0.0007 p = 0.9505

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ค่าร้อยละอุบัติการณ์ของความคลาดเคลื่อนทางยา ก่อนใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล โดยรวมเท่ากับร้อยละ 0.54 เมื่อพิจารณาตามประเภทของความคลาดเคลื่อน พบว่า มีความคลาดเคลื่อนจากผู้ป่วยสูงสุด ร้อยละ 0.22 และความคลาดเคลื่อนในการคัดลอกยา รองลงมา ร้อยละ 0.17

ค่าร้อยละอุบัติการณ์ของความคลาดเคลื่อนทางยา หลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล โดยรวมเท่ากับร้อยละ 0.31 เมื่อพิจารณาตามประเภทของความคลาดเคลื่อน พบว่า มีความคลาดเคลื่อนในการให้ยาสูงสุด ร้อยละ 0.14 และความคลาดเคลื่อนจากผู้ป่วย รองลงมา ร้อยละ 0.11

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนอุบัติการณ์ของความคลาดเคลื่อนทางยา ก่อนและหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล พบว่า ไม่แตกต่างกัน